

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός γνωμοδότησης 20/ 2023
ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ
ΤΜΗΜΑ Α΄**

Συνεδρίαση της 13^{ης} Φεβρουαρίου 2023

Σύνθεση:

Προεδρεύουσα: Στυλιανή Χαριτάκη, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ.

Μέλη: Βασιλική Τύρου, Αδαμαντία Καπετανάκη, Χριστίνα Διβάνη, Ευσταθία Τσαούση, Διονύσιος Χειμώνας, Κωνσταντίνος Γεωργιάδης, Αντώνιος Αντωνίου, Σπυρίδων Μαυρογιάννης, Ελένη Λευθεριώτου, Εμμανουέλα Πανοπούλου, Ουρανία Πατσοπούλου, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

Εισηγήτρια: Γεωργία Παπαδάκη, Πάρεδρος ΝΣΚ (γνώμη χωρίς ψήφο).

Αριθμός ερωτήματος: Το έγγραφο με αριθμ. πρωτ. 13868/27-1-23 του Υπουργού Οικονομικών (Γενική Γραμματεία Οικονομικής Πολιτικής/Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης Κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού).

Περίληψη ερωτήματος: Ερωτάται αν, στα ενοποιημένα κέρδη εκμετάλλευσης της ανώνυμης εταιρείας «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.», του Παραρτήματος 2 της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου Σπάτων (κυρωτικός νόμος 2338/95, Α΄ 202), που αποτελούν τη βάση υπολογισμού της καταβλητέας αμοιβής για τη χορήγηση δικαιωμάτων (άρθρο 3.3 της Σύμβασης) περιλαμβάνονται: α) η αποζημίωση των εκμισθωτών για τη μη είσπραξη μισθωμάτων από τους μισθωτές της εταιρείας, που προβλέπεται στο άρθρο 13 παρ. 2 του ν. 4690/20 (Α΄ 104) και β) η οικονομική ενίσχυση για

την αποκατάσταση της ζημίας από την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19, που προβλέπεται στο άρθρο δεύτερο του ν. 4810/21 (Α' 107)

Στο πιο πάνω ερώτημα, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Α') γνωμοδότησε ως εξής:

Ιστορικό

Από το έγγραφο του ερωτήματος και τα στοιχεία του φακέλου που το συνοδεύουν, προκύπτουν τα ακόλουθα:

- 1.** Με το άρθρο πρώτο του ν. 2338/1995 (Α' 202) κυρώθηκε και απέκτησε ισχύ νόμου η Σύμβαση Ανάπτυξης του νέου Διεθνούς Αεροδρομίου της Αθήνας (Σ.Α.Α.) μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου αφενός, και των εταιρειών Hochtief Aktiengesellschaft vorm. Helfmann, ABB Calor EmagSchaltanlagen AG, H. Krantz-TkT GmbH και Flughafen Athen-Spata Projektgesellschaft mbH, αφετέρου. Ημερομηνία έναρξης ισχύος της Σύμβασης ήταν η 11.6.1996. Η συμβατική περίοδος παρατάθηκε με το ν. 4594/2019 (Α' 29) για διάστημα 20 ετών, που αρχίζει από τις 12.6.2026 και λήγει στις 11.6.2046.
- 2.** Στο πλαίσιο της Σύμβασης προβλέφθηκε η ίδρυση της εταιρείας «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» (εφεξής ΔΑΑ ΑΕ), η οποία υποκαταστάθηκε στα συμβατικά δικαιώματα των ως άνω συμβαλλόμενων εταιρειών (άρθρ. 2.2.3. ν. 2338/95). Το Ελληνικό Δημόσιο κατέχει σήμερα το 55% των μετοχών της εταιρείας ενώ το 45% ανήκει σε ιδιώτες.
- 3.** Με τη Σ.Α.Α. χορηγήθηκαν στη ΔΑΑ ΑΕ τα δικαιώματα και τα προνόμια που περιγράφονται στο άρθρο 3.1 της Σύμβασης. Σε αντάλλαγμα των δικαιωμάτων αυτών η ΔΑΑ ΑΕ οφείλει να καταβάλει στο Ελληνικό Δημόσιο (άρθρο 3.3 της Σύμβασης σε συνδυασμό με το Παράρτημα 2 αυτής) αμοιβή χορήγησης δικαιωμάτων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Παραρτήματος 2 της ΣΑΑ και αναφορικά με την περίοδο μετά την εικοστή επέτειο από την ημερομηνία έναρξης της Σύμβασης (11.6.2016), η εταιρεία θα καταβάλει στο Ελληνικό Δημόσιο σε τριμηνιαία βάση το υψηλότερο από α) ένα πάγιο ποσό ύψους 3.750.000 ευρώ και β) το 25% του 15% των Ενοποιημένων Κερδών Εκμετάλλευσης της εταιρείας για τη χρήση που λήγει

αμέσως πριν το εκάστοτε τρίμηνο αναφοράς¹. Η ΔΑΑ ΑΕ, με τις με αριθμ. 361183/7.7.2020, 369784/24.5.2021 και 386059/13.9.2022 επιστολές, υπέβαλε Δήλωση Αμοιβής Χορήγησης Δικαιωμάτων οικονομικών ετών 2020, 2021 και 2022, αντίστοιχα, συνοδευόμενες από πιστοποιητικό Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή, σχετικά με τον προσδιορισμό των Ενοποιημένων Κερδών Εκμετάλλευσης της προηγούμενης χρήσης κάθε έτους.

4. Το Ελληνικό Δημόσιο χορήγησε με το ν. 4810/2021 (Α' 107) οικονομική ενίσχυση στην ΔΑΑ ΑΕ για την αποκατάσταση της άμεσα συναρτώμενης με την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 ζημίας που υπέστη κατά το έτος 2020, μέχρι το ποσό των 130.000.000 ευρώ. Η χορήγηση της οικονομικής ενίσχυσης τελούσε υπό την αίρεση της προηγούμενης έκδοσης εγκριτικής απόφασης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και ορίστηκε να διενεργηθεί ως εξής: α) με άμεση επιχορήγηση έως το ποσό των 51.575.964 ευρώ και β) με συμψηφισμό υποχρεώσεων καταβολής αμοιβής για τη χορήγηση δικαιωμάτων, σύμφωνα με το Παράρτημα 2 της Σ.Α.Α. ποσού 78.424.036 ευρώ, που αντιστοιχεί στα έτη 2020 (για τα κέρδη του 2019), 2021 (για τα κέρδη του 2020) και 2022 (για τα κέρδη του 2021). Με την απόφαση C(2021) 5630/26.7.2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τη χορήγηση της οικονομικής ενίσχυσης για τη ζημία της περιόδου από 23.3.2020 έως 30.6.2020, ύψους 110.020.000 ευρώ. Με την ΚΥΑ 6579/2021 (Β' 4905) οι Υπουργοί Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών αποφάσισαν τη διαδικασία και τις αρμόδιες υπηρεσίες στις οποίες θα πρέπει να υποβληθούν τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση της οικονομικής ενίσχυσης. Η Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας ορίστηκε αρμόδια για τον έλεγχο της πληρότητας και της ορθότητας των υποβαλλόμενων δικαιολογητικών.

5. Στις 27.10.2021 η ΔΑΑ ΑΕ υπέβαλε προς τις αρμόδιες υπηρεσίες Αίτηση Χορήγησης Οικονομικής Ενίσχυσης μέσω συμψηφισμού, συνοδευόμενη από τα απαραίτητα δικαιολογητικά της ανωτέρω ΚΥΑ, μεταξύ των οποίων και Δήλωση Παραίτησης από αξιώσεις αποζημίωσης κατά του

---

¹ Το ποσό των 15.000.000 ευρώ είναι η ελάχιστη αμοιβή και προκύπτει ως εξής: 3.750.000 x 4 τρίμηνα = 15.000.000 και πιο αναλυτικά: 25% x 15% x 400.000.000, όπου 400.000.000 ευρώ είναι το ελάχιστο απαιτούμενο ποσό ενοποιημένων κερδών του προηγούμενου έτους, προκειμένου να προκύψει η ελάχιστη αμοιβή. Το μεταβλητό τμήμα της αμοιβής προκύπτει από τον εξής υπολογισμό: 25% x 15% x ενοποιημένα κέρδη του προηγούμενου έτους.

Ελληνικού Δημοσίου, λόγω των μέτρων περιορισμού της πανδημίας, για τη χρονική περίοδο από 23.3.2020 έως 30.6.2020.

6. Με την 376129/7-12-2021 επιστολή, η ΔΑΑ ΑΕ υπέβαλε Δήλωση Συμφηφισμού, ποσού 78.424.036 ευρώ, με μέρος της οικονομικής ενίσχυσης των 110.020.000 ευρώ, ως εξής:

- ποσό 48.424.036 ευρώ αμοιβής χορήγησης δικαιωμάτων καταβλητέας το έτος 2020 (για τα κέρδη του 2019)

- ποσό 15.000.000 ευρώ αμοιβής χορήγησης δικαιωμάτων καταβλητέας το έτος 2021 (για τα κέρδη του 2020)

- ποσό 15.000.000 ευρώ αμοιβής χορήγησης δικαιωμάτων καταβλητέας το έτος 2022 (για τα κέρδη του 2021).

7. Με την επιστολή με αριθμ. 388802/18.11.2022, η ΔΑΑ ΑΕ διευκρίνισε τον τρόπο υπολογισμού του συμφηφισμού της οικονομικής ενίσχυσης των ετών 2019-2021. Στην ίδια επιστολή, η εταιρεία επικαλέστηκε, ότι ο χειρισμός των αποζημιώσεων έχει αναλυτικά τεκμηριωθεί στην Έκθεση των Ορκωτών Ελεγκτών-Λογιστών της Ernst&Young, οι οποίοι, σύμφωνα με το Παράρτημα 2 παρ. Β (4) της ΣΑΑ, επιλύουν οριστικά κάθε διαφορά που παραπέμπεται σ' αυτούς από το Ελληνικό Δημόσιο ή την εταιρεία. Η ερωτώσα υπηρεσία διευκρινίζει, με σχετικό ηλεκτρονικό μήνυμα, ότι *«κατά την κρίση της, μέχρι στιγμής δεν έχει τύχει εφαρμογής η διάταξη (Β) (4) του Παραρτήματος 2 της ΣΑΑ μεταξύ Ελληνικού Δημοσίου και ΔΑΑ, καθώς δεν έχει θέσει επισήμως τις απόψεις της ενώπιον των Ελεγκτών, ούτε κατ' επέκταση έχει μέχρι στιγμής ανακύψει διαφορά (με την τυπική έννοια του όρου) μεταξύ του Ελληνικού Δημοσίου και του ΔΑΑ. Προς τούτο, οι εκθέσεις των ορκωτών ελεγκτών (Ε&Υ) δεν εμπεριέχουν το αποτέλεσμα της κρίσης τους στο πλαίσιο κάποιας διαφοράς, αλλά τα πορίσματα τους από τον έλεγχο στη ΔΑΑ ΑΕ».*

8. Εκτός από την ενίσχυση του ν. 4810/2021, το Ελληνικό Δημόσιο με το άρθρο 13 παρ. 2^α του ν. 4690/2020 (Α' 104), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 27 του ν. 4772/2021 (Α' 17), χορήγησε αποζημίωση στα νομικά πρόσωπα-εκμισθωτές ακινήτων ίση με το 60% του μη καταβαλλόμενου από τους μισθωτές τους μισθώματος, λόγω των ειδικών και έκτακτων μέτρων που λήφθηκαν για την αναστολή ή την απαγόρευση της λειτουργίας των

επιχειρήσεων λόγω της πανδημίας². Στο πλαίσιο αυτό καταβλήθηκε στη ΔΑΑ ΑΕ από το Ελληνικό Δημόσιο ποσό ύψους 2.883.808 ευρώ.

9. Κατά τη διενέργεια του ελέγχου των οικονομικών στοιχείων της ΔΑΑ ΑΕ από τη Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης Κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Οικονομικών, σύμφωνα με τα δικαιολογητικά που προσκόμισε η εταιρεία με το έγγραφο 386059/13.9.2022 και τις εκθέσεις του ορκωτού ελεγκτή, διαπιστώθηκε ότι η εταιρεία έχει εξαιρέσει από τη βάση υπολογισμού της αμοιβής για τη χορήγηση δικαιωμάτων, τόσο το ποσό της οικονομικής ενίσχυσης των 110.020.000 ευρώ όσο και αυτό της αποζημίωσης των εκμισθωτών για την απαλλαγή καταβολής μισθωμάτων, ύψους 2.883.808 ευρώ. Στην Έκθεση Ευρημάτων για το 2022 της Ernst & Young Hellas, ορκωτού ελεγκτή της ΔΑΑ ΑΕ, διαπιστώνεται ότι οι εν λόγω ενισχύσεις έχουν εξαιρεθεί από τον προσδιορισμό των ενοποιημένων κερδών εκμετάλλευσης για σκοπούς υπολογισμού της αμοιβής, διότι δεν φορολογούνται και δεν υπόκεινται σε οποιαδήποτε παρακράτηση, τέλος ή εισφορά³, και διότι στη ΣΑΑ ορίζεται ότι τα λειτουργικά κέρδη για τους σκοπούς υπολογισμού της αμοιβής για τη χορήγηση δικαιωμάτων πρέπει να μην περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων, έκτακτα και εξαιρετικά στοιχεία. Στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας του έτους 2021, οι εν λόγω οικονομικές ενισχύσεις/αποζημιώσεις αποτυπώνονται ως «Λοιπά έσοδα-Αποζημίωση».

Νομοθετικό πλαίσιο

10. Στο άρθρο 3.1 και 3.3 του **ν. 2338/1995 (Α' 202)** «*Κύρωση Σύμβασης Ανάπτυξης του νέου Διεθνούς Αεροδρομίου της Αθήνας στα Σπάτα, ίδρυση της εταιρίας "Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.", έγκριση περιβαλλοντικών όρων και άλλες διατάξεις*» προβλέπονται τα εξής:

Άρθρο 3.1 και 3.3

3.1. Χορήγηση Δικαιωμάτων:

3.1.1 «Υπό την επιφύλαξη και σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας Σύμβασης, η Εταιρεία Αεροδρομίου, θα έχει, κατά την διάρκεια της

² Δεύτερο άρθρο παρ. 10 της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4683/2020.

³ Άρθρα 13 παρ. 2β του ν. 4690/2020 (Α' 104) και δεύτερο παρ. 4 του ν. 4810/2021 (Α' 107).

Συμβατικής Περιόδου, το δικαίωμα να ασκήσει: (α) οποιαδήποτε δραστηριότητα ή εργασία συναφή ή βοηθητική των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στο άρθρο 2.2.4 (Μέλη της Κοινοπραξίας και Εταιρεία Αεροδρομίου) ή την οποία η Εταιρεία Αεροδρομίου θεωρεί επιθυμητό ή πρέπει να ασκήσει ή να μετέχει σε αυτήν (συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικώς, οποιασδήποτε παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας), (β) οποιαδήποτε δραστηριότητα ή εργασία που συνδέεται ή είναι σχετική με την άφιξη, αναχώρηση ή/και την διακίνηση αεροσκαφών, επιβατών, αποσκευών, φορτίων ή/και ταχυδρομείου ή/και (γ) οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα ή εργασία για την οποία η Εταιρεία Αεροδρομίου έχει λάβει προηγούμενη έγγραφη συναίνεση του Υπουργού Εθνικής Οικονομίας .....».

3.3. «Αμοιβή Χορήγησης Δικαιωμάτων: Η Εταιρεία Αεροδρομίου θα καταβάλλει στο Ελληνικό Δημόσιο για τα δικαιώματα και τα προνόμια που χορηγούνται με την παρούσα Σύμβαση αμοιβή που θα ανέρχεται στα ποσά και θα καταβάλλεται κατά τον τρόπο που προβλέπεται στο Παράρτημα 2 (Αμοιβή για την Χορήγηση Δικαιωμάτων)».

11. Στο Παράρτημα 2 παρ. **A(4)** και **B(1, 2 και 4)** της Σύμβασης που κυρώθηκε με το **ν. 2338/1995 (Α' 202)** προβλέπονται τα εξής:

«Η αμοιβή που θα καταβληθεί από την Εταιρεία Αεροδρομίου στο Ελληνικό Δημόσιο για τη χορήγηση δικαιωμάτων και προνομίων κατά την παρούσα Σύμβαση θα είναι η ακόλουθη:

(Α) Αμοιβή:

(4) Σε σχέση με την περίοδο μεταξύ της έναρξης του Τριμήνου που αρχίζει κατά την εικοστή επέτειο της Ημερομηνίας Έναρξης ή αμέσως μετά από αυτή και την τριακοστή επέτειο⁴ της Ημερομηνίας Έναρξης ή, εάν τούτο συμβεί ενωρίτερα, την ημερομηνία που λήγει η Συμβατική Περίοδος, η Εταιρεία Αεροδρομίου θα καταβάλει στο Ελληνικό Δημόσιο κατά τρίμηνο (ή κατ' αναλογία για μέρος του Τριμήνου) το μεγαλύτερο ποσό εκ των:

⁴ Σύμφωνα με το Παράρτημα, παρ. Α.2, της Σύμβασης Παράτασης, που επιγράφεται Τροποποιήσεις της ΣΑΑ., και κυρώθηκε με τον ν. 4594/2019 (Α' 29), η αναφορά της ΣΑΑ στις λέξεις «τριακοστός» και «30» θα είναι αναφορές στις λέξεις «πεντηκοστός» και «50», συμπεριλαμβανομένης, προς αποφυγή αμφιβολιών, της αναφοράς στην τρίτη γραμμή της παραγράφου (4) του μέρους (Α) (Αμοιβή) του Παραρτήματος 2 (Αμοιβή για τη Χορήγηση Δικαιωμάτων) της ΣΑΑ.

(α) ECU⁵ 3.750.000 και

(β) το 25 τοις εκατό του 15 τοις εκατό των Ενοποιημένων Κερδών Εκμεταλλεύσεως για το οικονομικό έτος της Εταιρείας Αεροδρομίου που λήγει αμέσως πριν από αυτό το Τρίμηνο.

Η πληρωμή ποσών που οφείλονται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο (4) θα πραγματοποιείται την πρώτη ημέρα κάθε τριμήνου, εκτός από την περίπτωση που το οικονομικό έτος έληξε πριν από την έναρξη του τριμήνου και οι Ελεγμένοι Λογαριασμοί για το εν λόγω οικονομικό έτος δεν έχουν κατά τον χρόνο αυτό εγκριθεί από τη Γενική Συνέλευση των Κοινών Μετόχων, οπότε και η πληρωμή θα γίνει επτά ημέρες μετά τη Γενική Συνέλευση των Κοινών Μετόχων που θα έχει εγκρίνει τους σχετικούς Ελεγμένους Λογαριασμούς.

(B) Υπολογισμός των Ενοποιημένων Κερδών Εκμεταλλεύσεως:

(1) Ορισμοί: Στο Παράρτημα αυτό:

"Στοιχεία Λογαριασμών" σημαίνουν όλα τα βιβλία και λοιπά έγγραφα ή αρχεία (συμπεριλαμβανομένων ηλεκτρονικών ταινιών, δίσκων και άλλων συστημάτων απομνημόνευσης, ταινιών καταχώρησης μετρητών, βεβαιώσεων τραπεζών και οποιωνδήποτε φορολογικών δηλώσεων που έχουν σχέση με το Φόρο Προστιθέμενης Αξίας ή οποιονδήποτε παρόμοιο ή υποκατάστατο φόρο) που τηρούνται ή θα έπρεπε να τηρούνται κατά την εύλογη κρίση του Ελληνικού Δημοσίου από την Εταιρεία Αεροδρομίου για τον σκοπό της βεβαίωσης και επαλήθευσης των Ενοποιημένων Κερδών Εκμεταλλεύσεως ή τα οποία είναι ή δύνανται να είναι κατά την εύλογη κρίση του Ελληνικού Δημοσίου σχετικά με τον σκοπό αυτόν.

"Ελεγμένοι Λογαριασμοί" σημαίνουν όλες τις ελεγμένες Οικονομικές Καταστάσεις της Εταιρείας Αεροδρομίου (συμπεριλαμβανομένων των αντιστοίχων εκθέσεων επ' αυτών του Διοικητικού Συμβουλίου και των Ελεγκτών και όλων των άλλων σχετικών με αυτά εγγράφων τα οποία απαιτούνται από το εφαρμοστέο δίκαιο, την παρούσα Σύμβαση ή το Καταστατικό).

"Ενοποιημένα Κέρδη Εκμεταλλεύσεως" σημαίνει:

⁵ Σύμφωνα με το Παράρτημα, παρ. Β, της Σύμβασης Παράτασης, που επιγράφεται Τροποποιήσεις της ΣΑΑ, και κυρώθηκε με τον ν. 4594/2019 (Α' 29) «*Εν είδει επιβεβαίωσης, κάθε αναφορά της ΣΑΑ σε ECU θα θεωρείται αναφορά σε ευρώ*».

(α) το κέρδος εκμεταλλεύσεως της Εταιρείας Αεροδρομίου και των θυγατρικών της (πριν από τόκους, έκτακτα ή εξαιρετικά κονδύλια, φόρους υπολογιζόμενους επί των κερδών ή διανομών και παρόμοιες επιβαρύνσεις), εν τω συνόλω του όπως καθορίζεται σε ενοποιημένη βάση εξαιρουμένων ποσών που καταλογίζονται σε συμφέροντα μειοψηφίας στις θυγατρικές εταιρείες, σε σχέση με οικονομικό έτος όπως εμφανίζεται από τους ελεγμένους λογαριασμούς που αφορούν το εν λόγω οικονομικό έτος.

(β) τον τόκο που καταβλήθηκε κατά το οικονομικό αυτό έτος (εξαιρουμένου οποιουδήποτε τόκου που καταβάλλεται κατά ή συνέπεια προπληρωμής ή επιτάχυνσης πληρωμών του συνόλου ή μέρους της σχετικής οφειλής) σε σχέση με οφειλή για δανεισθέντα χρηματικά ποσά, συναφθείσα σε σχέση με την προμήθεια, απόκτηση, κατασκευή, συντήρηση, επισκευή, ανανέωση και λειτουργία των περιουσιακών στοιχείων που διατίθενται στις Αεροπορικές Δραστηριότητες σύμφωνα με το άρθρο 14.9.2 (Τέλη Αεροδρομίου)

"Οικονομικό Έτος" σημαίνει το κατά το καταστατικό οικονομικό έτος της Εταιρείας Αεροδρομίου που αρχίζει την 1η Ιανουαρίου και λήγει την 31^η Δεκεμβρίου κάθε έτους

"Τρίμηνο" σημαίνει περίοδο τριών μηνών που λήγει την 31 Μαρτίου, 30 Ιουνίου, 30 Σεπτεμβρίου και 31 Δεκεμβρίου κάθε έτους

"Δήλωση" σημαίνει την δήλωση που πρέπει να υποβάλει η Εταιρεία Αεροδρομίου στο Ελληνικό Δημόσιο κατά την παράγραφο (B)(2). .....

(2) Διαπίστωση: Εντός του ευλόγως συντομωτέρου χρονικού διαστήματος μετά την εκπνοή κάθε οικονομικού έτους που λήγει μετά τη δέκατη όγδοη επέτειο της Ημερομηνίας Έναρξης, η Εταιρεία Αεροδρομίου θα συντάσσει τους Ελεγμένους Λογαριασμούς της για το εν λόγω οικονομικό έτος προκειμένου να εγκριθούν από τη Γενική Συνέλευση των Κοινών Μετόχων. Εντός επτά ημερών από της εγκρίσεως των Ελεγμένων Λογαριασμών από τη Γενική Συνέλευση των Κοινών Μετόχων, η Εταιρεία Αεροδρομίου θα παραδώσει στο Ελληνικό Δημόσιο Δήλωση που βεβαιώνεται από κοινού από τον Γενικό Διευθυντή ή τον επί κεφαλής των οικονομικών υπηρεσιών της Εταιρείας Αεροδρομίου και τους Ελεγκτές, ότι έχουν υπολογισθεί με τις διατάξεις του παρόντος Παραρτήματος και ότι εμφανίζεται το ποσόν του 15 τοις εκατό των Ενοποιημένων Κερδών Εκμεταλλεύσεως για το εν λόγω οικονομικό έτος (για

το οποίο η Εταιρεία Αεροδρομίου εγγυάται στο Ελληνικό Δημόσιο ότι θα είναι ορθό και ακριβές από κάθε ουσιαστική άποψη).

4) Διαφορές: Εάν προκύψει οποιαδήποτε διαφορά μεταξύ των μερών για το ποσό των Ενοποιημένων Κερδών Εκμεταλλεύσεως ή για οποιοδήποτε ποσό πληρωτέο κατά το παρόν Παράρτημα ή σύμφωνα με αυτό, η τιαύτη διαφορά θα παραπέμπεται είτε από το Ελληνικό Δημόσιο είτε από την Εταιρεία Αεροδρομίου στους Ελεγκτές⁶, η απόφαση των οποίων θα είναι οριστική. Το σύνολο της δαπάνης για τους Ελεγκτές θα βαρύνει την Εταιρεία Αεροδρομίου».

12. Το άρθρο 13 παρ. 2α και β του ν. 4690/2020 (Α' 104) «Κύρωση: α) της από 13.4.2020 Π.Ν.Π. «Μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και άλλες κατεπείγουσες διατάξεις» (Α' 84) και β) της από 1.5.2020 Π.Ν.Π. «Περαιτέρω μέτρα για την αντιμετώπιση των συνεχιζόμενων συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 και την επάνοδο στην κοινωνική και οικονομική κανονικότητα» (Α' 90) και άλλες διατάξεις», προβλέπει:

«Μέτρα στήριξης των εκμισθωτών από τη μη είσπραξη μισθωμάτων κατ' επιταγή νόμου στο πλαίσιο αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19....

2. α. .... Στα νομικά πρόσωπα και τις νομικές οντότητες, συμπεριλαμβανομένων και των νομικών προσώπων δημοσίου δικαίου της υποπαρ. 3 της παρ. 1 του άρθρου 68 του ν. 4235/2014 (Α' 32), καθώς και των νομικών προσώπων ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, τα οποία κατά τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2021 δεν εισπράττουν μίσθωμα, σύμφωνα με την παρ. 10 του δεύτερου άρθρου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου, η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4683/2020, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19, καταβάλλεται ....ποσό ίσο με το εξήντα τοις εκατό (60%) του συνολικού μισθώματος του μήνα αυτού ....

β. Το ποσό της περ. α' που καταβάλλεται στους λογαριασμούς των δικαιούχων, δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος, δεν υπόκειται σε

⁶ Σύμφωνα με το άρθρο 1.1 της ΣΑΑ ως «Ελεγκτές» νοούνται οι ελεγκτές της Εταιρείας Αεροδρομίου που διορίζονται εκάστοτε σύμφωνα με το καταστατικό και το άρθρο 12.4 (Λογαριασμοί).

οποιονδήποτε φόρο, τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 κατά περίπτωση, είναι ανεκχώρητο και ακατάσχετο στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης αντίθετης γενικής ή ειδικής διάταξης, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα των τελευταίων, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα, μη εφαρμοζομένης της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 4172/2013 σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησης του ποσού της περ. Α' στην περίπτωση δικαιούχου νομικού προσώπου ή νομικής οντότητας»⁷.

13. Το άρθρο δεύτερο του ν. 4810/2021 (Α' 107) «Οικονομική αποκατάσταση παραχωρησιούχων αεροδρομίων λόγω των συνεπειών της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 για το έτος 2020» προβλέπει:

«Χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης στην εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)

1. Χορηγείται οικονομική ενίσχυση, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, στην εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» για την αποκατάσταση άμεσα συναρτώμενης με την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 ζημίας που υπέστη, κατά το έτος 2020, έως του ποσού των εκατόν τριάντα εκατομμυρίων (130.000.000) ευρώ, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος.

Η χορήγηση της οικονομικής ενίσχυσης προς την εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» διενεργείται ως ακολούθως:

α. άμεση επιχορήγηση έως του ποσού των πενήντα ενός εκατομμυρίων πεντακοσίων εβδομήντα πέντε χιλιάδων και εννιακοσίων εξήντα τεσσάρων (51.575.964) ευρώ,

β. δια συμψηφισμού υποχρεώσεων καταβολής αμοιβής για την χορήγηση δικαιωμάτων σύμφωνα με το Παράρτημα 2 της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου (ΣΑΑ), όπως έχει κυρωθεί με τον ν. 2338/1995 (Α' 202),

⁷ Κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 13 παρ. 2γ του ν. 4690/20 (Α' 104), εκδόθηκε η υπουργική απόφαση 1030/21 (Β' 702) «Διαδικασία και προϋποθέσεις καταβολής του ποσού της αποζημίωσης των εκμισθωτών για τα μισθώματα Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου 2021, κατ' επιταγή του νόμου στο πλαίσιο αντιμετώπισης των επιπτώσεων του κορωνοϊού COVID-19».

συνολικού ύψους έως εβδομήντα οκτώ εκατομμυρίων τετρακοσίων είκοσι τεσσάρων χιλιάδων και τριάντα έξι (78.424.036) ευρώ καταβλητέων τα έτη 2020, 2021 και 2022, αναλυόμενα ως ακολούθως και κατά την ακόλουθη σειρά:

βα. έως σαράντα οκτώ εκατομμύρια τετρακόσιες είκοσι τεσσάρες χιλιάδες και τριάντα έξι (48.424.036) ευρώ καταβλητέα το έτος 2020,

ββ. έως δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) ευρώ καταβλητέα το 2021 και,

βγ. έως δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) ευρώ καταβλητέα το 2022.

Ο συμψηφισμός τόσο ανά έτος, όσο και στο σύνολο, δεν δύναται να υπερβαίνει τα ανωτέρω αναγραφόμενα ποσά, σε περίπτωση δε που διαπιστωθεί ότι η καταβλητέα αμοιβή είναι μεγαλύτερη για κάποιο εκ των ανωτέρω ετών, τότε η εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» υποχρεούται στην καταβολή του υπερβάλλοντος ποσού για το αντίστοιχο έτος.

2. Η χορήγηση της οικονομικής ενίσχυσης προς την εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.», σύμφωνα με την παρ. 1 τελεί υπό την αίρεση της προηγούμενης έκδοσης εγκριτικής απόφασης ή εγκριτικών αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, όπου θα προσδιορίζονται σε αυτήν, ή, σε περίπτωση περισσοτέρων αποφάσεων για το έτος 2020, σε κάθε μια εξ αυτών, η χρονική περίοδος, επί της οποίας εγκρίνεται η ενίσχυση, καθώς και το ποσό αυτής.

3. Η δαπάνη της οικονομικής ενίσχυσης της παρ. 1 βαρύνει τις πιστώσεις του προϋπολογισμού του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών οικονομικού έτους 2021 και καλύπτεται με μεταφορά πιστώσεων από τον Αναλυτικό Λογαριασμό Εξόδων (ΑΛΕ) 2910601058, «Πιστώσεις για δράσεις που σχετίζονται με την υλοποίηση μέτρων αντιμετώπισης των αρνητικών συνεπειών του κορωνοϊού» του Ειδικού Φορέα (ΕΦ) 1023-7110000000, «Γενικές Κρατικές Δαπάνες». Για τη χορήγηση της οικονομικής ενίσχυσης της παρ. 1, η εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» υποβάλλει προς το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο νομίμως εκπροσωπείται από τα Υπουργεία Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, χωρίς υπαίτια καθυστέρηση, αίτηση, η οποία συνοδεύεται από οικονομοτεχνική έκθεση ως προς το ακριβές ύψος της ζημίας που υπέστη, με βάση οικονομικά στοιχεία δεόντως πιστοποιημένα και ηλεγμένα από ανεξάρτητη ελεγκτική - συμβουλευτική εταιρεία διεθνούς κύρους και με επαρκή εμπειρία σε ανάλογους ελέγχους, προκειμένου το συνολικό ποσό της οικονομικής ενίσχυσης να μην υπερβαίνει

τη ζημία που υπέστη η εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.», ως άμεση συνέπεια της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19, κατά τη χρονική περίοδο της οικονομικής ενίσχυσης που προσδιορίζεται στην εγκριτική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Η αίτηση συνοδεύεται από έγγραφη δήλωση προς το Ελληνικό Δημόσιο παραίτησης από οποιαδήποτε απαίτηση της εταιρείας, αναφορικά με τη χρονική περίοδο της οικονομικής ενίσχυσης, που προσδιορίζεται στην εγκριτική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής εξαιτίας ενεργειών οποιουδήποτε οργάνου του Ελληνικού Δημοσίου ή άλλου οργάνου του δημοσίου τομέα που λειτουργεί ως φορέας δημόσιας εξουσίας που σχετίζονται με την επιβολή περιοριστικών μέτρων στον τομέα των αερομεταφορών για την ανάσχεση εξάπλωσης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται, κατά παρέκκλιση κάθε άλλης διάταξης, οι όροι, οι προθεσμίες, τα δικαιολογητικά, το ακριβές ύψος της ενίσχυσης, ο χρόνος χορήγησης, τόσο της άμεσης επιχορήγησης, όσο και της διενέργειας συμψηφισμού, καθώς και κάθε σχετική λεπτομέρεια για την καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης.

4. Το ποσό της οικονομικής ενίσχυσης της παρ. 1 είναι αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο στα χέρια του Ελληνικού Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση κάθε γενικής και ειδικής διάταξης, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, μη εφαρμοζόμενης της παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 4172/2013 (Α' 167), δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη φορολογική διοίκηση και το Ελληνικό Δημόσιο, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα.

5. Η οικονομική ενίσχυση της εταιρείας «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» σύμφωνα με το παρόν, δεν σωρεύεται με άλλες ενισχύσεις υπέρ αυτής για τις ίδιες επιλέξιμες δαπάνες και δεν συνεπάγεται υπερβάλλουσα ενίσχυσή της λόγω της ευθέως συναρτώμενης με την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 ζημίας της.

6. Η εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» υποχρεούται να υποβάλει έως την 31η.12.2021 στις αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, πλήρη έκθεση των λειτουργικών εσόδων και εξόδων που συνδέονται με τη δραστηριότητα της ως άνω εταιρείας για την περίοδο οικονομικής ενίσχυσης, δεόντως πιστοποιημένα από ανεξάρτητη

ελεγκτική - συμβουλευτική εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη τις εγκεκριμένες και ελεγμένες από ορκωτό ελεγκτή οικονομικές καταστάσεις της, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο ή πληροφορία που ζητείται από τις αρμόδιες αρχές και υπηρεσίες για την εφαρμογή του παρόντος, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι δεν υφίσταται υπερβάλλουσα οικονομική ενίσχυση της εταιρείας. Εάν η έγκριση καταβολής της χορηγούμενης ενίσχυσης δεν πραγματοποιηθεί ενιαία για όλο το έτος 2020, αλλά κατά διαιρετά χρονικά διαστήματα, η υποχρέωση υποβολής εκ μέρους της εταιρείας των στοιχείων του πρώτου εδαφίου ως προς το χρονικό διάστημα για το οποίο εκκρεμεί η έγκριση της καταβολής της ενίσχυσης αρχίζει από τη λήψη εκ μέρους της εταιρείας σχετικής ειδοποίησης από την αρμόδια για την έκδοση της απόφασης καταβολής υπηρεσία και λήγει με την πάροδο τεσσάρων (4) μηνών. Η ειδοποίηση της υπηρεσίας αποστέλλεται στην εταιρεία χωρίς καθυστέρηση από τότε που θα περιέλθει στην κατοχή της η σχετική έγκριση της αρμόδιας υπηρεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σε περίπτωση που από τον έλεγχο προκύψει ότι το ύψος της άμεσα συναρτώμενης με την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 ζημίας της εταιρείας για την περίοδο οικονομικής ενίσχυσης, υπολείπεται του ποσού της οικονομικής ενίσχυσης που χορηγείται στην εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.», δυνάμει του παρόντος και της εγκριτικής απόφασης ή των αποφάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και άλλων ενισχύσεων που έχουν χορηγηθεί στην εταιρεία από άλλες πηγές κατά τα οριζόμενα στην παρ. 5, για το υπερβάλλον ποσό δεν διενεργείται συμψηφισμός για τα επόμενα έτη. Εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται υπερβάλλον ποσό για το οποίο έχει διενεργηθεί καταβολή ή συμψηφισμός, σύμφωνα με την παρ. 1, αυτό ανακτάται.

Το υπερβάλλον ποσό ανακτάται από το ελληνικό Δημόσιο έντοκα με έναρξη ισχύος από την ημερομηνία καταβολής της οικονομικής ενίσχυσης προς την εταιρεία, σύμφωνα με το οριζόμενο από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή επιτόκιο ανάκτησης.

7. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών καθορίζονται η διαδικασία διακρίβωσης υπερβάλλουσας κατά τα ανωτέρω οικονομικής ενίσχυσης της εταιρείας «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.», η διαδικασία και οι προϋποθέσεις μη διενέργειας συμψηφισμού που δεν έχει λάβει χώρα, η διαδικασία και το επιτόκιο ανάκτησης υπερβάλλουσας

οικονομικής ενίσχυσης από το Ελληνικό Δημόσιο, η διαδικασία βεβαίωσής της, σε περίπτωση μη εμπρόθεσμης επιστροφής της, η αρμόδια για τις παραπάνω ενέργειες υπηρεσία και κάθε άλλη αναγκαία για την εφαρμογή του παρόντος λεπτομέρεια».

14. Η Υπουργική Απόφαση 6579/2021 (Β΄4905) «Οικονομική ενίσχυση στην εταιρεία με την επωνυμία «Διεθνής Αερολιμένας Α.Ε.» σύμφωνα με το άρθρο δεύτερο του ν. 4810/2021» που εκδόθηκε κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου δεύτερου του ν. 4810/21 (Α΄ 107), προβλέπει:

«Άρθρο 1

1. Η εταιρεία Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε. υποβάλλει τον πλήρη φάκελο δικαιολογητικών, στη Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, στην Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Μεταφορών και Υποδομών και στην Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης Κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Οικονομικών.

2. Η Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας, θα διενεργήσει τον έλεγχο της πληρότητας και ορθότητας των ως άνω δικαιολογητικών. Το αποτέλεσμα του ελέγχου θα το κοινοποιήσει στους εμπλεκόμενους με την καταβολή της οικονομικής ενίσχυσης φορείς, όπως στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Μεταφορών και Υποδομών, στη Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης Κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Οικονομικών και στην εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.».

3. Η Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Μεταφορών και Υποδομών, θα μεριμνήσει για τον έλεγχο και εκκαθάριση της δαπάνης που αφορά στην άμεση επιχορήγηση έως του ποσού των τριάντα ενός εκατομμυρίων πεντακοσίων ενενήντα πέντε χιλιάδων εννιακοσίων εξήντα τεσσάρων (31.595.964,00) ευρώ, προκειμένου να διασφαλίσει την νομιμότητα και κανονικότητα της, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 91 του ν. 4270/2014 (Α΄143). Εν συνεχεία θα εκδώσει χρηματικό ένταλμα και θα καταβάλει το ποσό της δαπάνης στο δικαιούχο αυτής.

4. Η Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης Κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Οικονομικών, θα καταβάλει την

οικονομική ενίσχυση έως του ποσού των εβδομήντα οκτώ εκατομμυρίων τετρακοσίων είκοσι τεσσάρων χιλιάδων τριάντα έξι (78.424.036,00) ευρώ τα έτη 2020, 2021 και 2022, διά συμψηφισμού υποχρεώσεων καταβολής αμοιβής για την χορήγηση δικαιωμάτων σύμφωνα με το Παράρτημα 2 της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου (ΣΑΑ), όπως έχει κυρωθεί με τον ν. 2338/1995 (Α' 202), αναλυόμενη ως ακολούθως:

α. Έως σαράντα οκτώ εκατομμύρια τετρακόσιες είκοσι τέσσερις χιλιάδες και τριάντα έξι (48.424.036) ευρώ καταβλητέα το έτος 2020,

β. έως δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) ευρώ καταβλητέα το 2021 και,

γ. έως δεκαπέντε εκατομμύρια (15.000.000) ευρώ καταβλητέα το 2022.

δ. Ο συμψηφισμός τόσο ανά έτος, όσο και στο σύνολο, δεν δύναται να υπερβαίνει τα ανωτέρω αναγραφόμενα ποσά, σε περίπτωση δε που διαπιστωθεί ότι η καταβλητέα αμοιβή είναι μεγαλύτερη για κάποιο εκ των ανωτέρω ετών, τότε η εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» υποχρεούται στην καταβολή του υπερβάλλοντος ποσού για το αντίστοιχο έτος.

Άρθρο 2

Δικαιολογητικά χορήγησης της οικονομικής ενίσχυσης

1. Για την έκδοση τακτικού χρηματικού εντάλματος και την καταβολή της άμεσης επιχορήγησης έως του ποσού των τριάντα ενός εκατομμυρίων πεντακοσίων ενενήντα πέντε χιλιάδων εννιακοσίων εξήντα τεσσάρων (31.595.964,00) ευρώ, η εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» θα υποβάλει στη Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης της Υπηρεσίας Πολιτικής Αεροπορίας Αίτηση Χορήγησης της Οικονομικής Ενίσχυσης, την οποία θα κοινοποιήσει αρμοδίως, στη Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών και στην Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης Κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Οικονομικών. Η υπόψη Αίτηση θα συνοδεύεται από τα ακόλουθα έγγραφα:

α. Οικονομοτεχνική έκθεση ως προς το ακριβές ύψος της ζημιάς που υπέστη η εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Α.Ε.» στη χρονική περίοδο αναφοράς της ενίσχυσης που προσδιορίζεται στην εγκριτική απόφαση 0(2021)62052/22.07.2021 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κατά τα προβλεπόμενα στην παρ. 3 του άρθρου 2 του ν. 4810/2021. Σε περίπτωση που από την εν λόγω οικονομοτεχνική έκθεση προκύπτει ότι το ύψος της

ζημίας υπολείπεται του ποσού των εκατόν δέκα εκατομμυρίων είκοσι χιλιάδων ευρώ (110.020.000,00€), τότε χορηγείται το ποσό αυτό που αναγράφεται στην οικονομοτεχνική έκθεση.

β. Έγγραφο Δήλωση παραίτησης της εταιρείας, νομίμως εκπροσωπούμενης, από οποιαδήποτε απαίτηση της εταιρείας, αναφορικά με τη χρονική περίοδο αναφοράς της οικονομικής ενίσχυσης που προσδιορίζεται στην εγκριτική απόφαση 0(2021)62052/22.07.2021 της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εξαιτίας ενεργειών οποιουδήποτε οργάνου του Ελληνικού Δημοσίου ή άλλου οργάνου του δημοσίου τομέα που λειτουργεί ως φορέας δημόσιας εξουσίας που σχετίζονται με την επιβολή περιοριστικών μέτρων στον τομέα των αερομεταφορών για την ανάσχεση εξάπλωσης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19. 2 .....

3. Για τη διενέργεια συμψηφισμού έως του ποσού των εβδομήντα οκτώ εκατομμυρίων τετρακοσίων είκοσι τεσσάρων χιλιάδων τριάντα έξι (78.424.036,00) ευρώ, η εταιρεία «Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών Α.Ε.» θα υποβάλει, αρμοδίως, τα δικαιολογητικά της ανωτέρω παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου στη Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Οικονομικών, με σχετική κοινοποίηση στη Γενική Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Οικονομικών. ....».

Ερμηνεία και εφαρμογή διατάξεων

Από τις προεκτεθείσες διατάξεις, ερμηνευόμενες αυτοτελώς αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου στο οποίο εντάσσονται, του σκοπού που εξυπηρετούν και την υπαγωγή σ' αυτές των πραγματικών περιστατικών που τέθηκαν υπόψη από την ερωτώσα υπηρεσία, στο Τμήμα διαμορφώθηκαν δύο (2) γνώμες:

15. Κατά τη γνώμη της πλειοψηφίας, που απαρτίστηκε από την Πρόεδρο του Τμήματος Σ. Χαριτάκη, και τα μέλη Β. Τύρου, Α. Καπετανάκη, Χ. Διβάνη, Ε. Τσαούση, Κ. Γεωργιάδη, Α. Αντωνίου, Σ. Μαυρογιάννη, Ε. Λευθεριώτου, Ε. Πανοπούλου, Ο. Πατσοπούλου, Νομικούς Συμβούλους του Κράτους (ψήφοι 11) με την οποία συντάχθηκε και η Εισηγήτρια Πάρεδρος (γνώμη χωρίς ψήφο), σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ 2 της Σύμβασης, όπως ισχύει, την περίοδο μεταξύ της έναρξης του τριμήνου που αρχίζει κατά την

εικοστή επέτειο της ημερομηνίας έναρξης⁸ και την πεντηκοστή επέτειο της ημερομηνίας έναρξης, η εταιρεία αεροδρομίου θα καταβάλει στο Ελληνικό Δημόσιο για κάθε τρίμηνο (31/3, 30/6, 30/9, 31/12) το μεγαλύτερο ποσό εκ των: (α) 3.750.000 και (β) το 25% του 15% των Ενοποιημένων Κερδών Εκμετάλλευσης για το οικονομικό έτος που λήγει αμέσως πριν από αυτό το τρίμηνο. Η Εταιρεία υποβάλλει στο Ελληνικό Δημόσιο Δήλωση που βεβαιώνεται από κοινού από τον Γενικό Διευθυντή ή τον επικεφαλής των οικονομικών υπηρεσιών της Εταιρείας Αεροδρομίου και τους Ελεγκτές, ότι τα ενοποιημένα κέρδη εκμετάλλευσης έχουν υπολογισθεί με τις διατάξεις του Παραρτήματος και ότι εμφανίζεται το ποσό του 15% αυτών για το εν λόγω οικονομικό έτος, για το οποίο η Εταιρεία Αεροδρομίου εγγυάται στο Ελληνικό Δημόσιο ότι είναι ορθό και ακριβές από κάθε ουσιαστική άποψη.

16. Ως Ενοποιημένα Κέρδη Εκμετάλλευσης νοούνται: (α) το κέρδος εκμετάλλευσης της Εταιρείας Αεροδρομίου και των θυγατρικών της (πριν από τόκους, έκτακτα ή εξαιρετικά κονδύλια, φόρους υπολογιζόμενους επί των κερδών ή διανομών και παρόμοιες επιβαρύνσεις), στο σύνολό του, όπως καθορίζεται σε ενοποιημένη βάση εξαιρουμένων ποσών που καταλογίζονται σε συμφέροντα μειοψηφίας στις θυγατρικές εταιρείες, σε σχέση με οικονομικό έτος (1/1-31/12), όπως εμφανίζεται από τους Ελεγμένους Λογαριασμούς που αφορούν το εν λόγω οικονομικό έτος και (β) τον τόκο οφειλής χρηματικού δανείου, που καταβλήθηκε κατά το οικονομικό αυτό έτος (εξαιρουμένου οποιουδήποτε τόκου καταβάλλεται κατά ή συνεπεία προπληρωμής ή επιτάχυνσης πληρωμών του συνόλου ή μέρους της σχετικής οφειλής), για την προμήθεια, απόκτηση, κατασκευή, συντήρηση, επισκευή, ανανέωση και λειτουργία των περιουσιακών στοιχείων που διατίθενται στις Αεροπορικές Δραστηριότητες, σύμφωνα με το άρθρο 14.9.2 (Τέλη Αεροδρομίου).

17. Από τα παραπάνω προκύπτει, ότι τα ενοποιημένα κέρδη εκμετάλλευσης αποτελούν τη λειτουργική κερδοφορία της επιχείρησης από την άσκηση της παραγωγικής της δραστηριότητας, πριν την αφαίρεση στοιχείων μη παραγωγικού/λειτουργικού κόστους, δηλαδή τα κέρδη μιας οντότητας (οικονομικού φορέα), πριν από την αφαίρεση των τόκων, των φόρων και των αποσβέσεων ενσώματων και άυλων παγίων (EBITDA-

---

⁸ Έναρξη ισχύος ΣΑΑ 11.6.1996.

Earnings Before Interest, Tax, Depreciation, and Amortization)⁹. Με τον δείκτη αυτόν υπολογίστηκε από την Ελληνική Δημοκρατία και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή η ζημιά της εταιρείας του έτους 2020. Συγκεκριμένα, ως ζημιά θεωρήθηκε η διαφορά μεταξύ των αποτελεσμάτων EBITDA της περιόδου αποζημίωσης (2020) με τα αποτελέσματα EBITDA της ίδιας περιόδου του έτους 2019. Σε σχέση με τον υπολογισμό των αποτελεσμάτων EBITDA, η διάταξη του άρθρου 49 παρ. 3 του ν. 4172/2013 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος) ορίζει: *«Τα κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA) υπολογίζονται προσθέτοντας στο φορολογητέο εισόδημα τα ποσά που αντιστοιχούν στο υπερβαίνον κόστος δανεισμού και τις φορολογικές αποσβέσεις, όπως αυτά προκύπτουν μετά τις φορολογικές αναπροσαρμογές που προβλέπονται στον ΚΦΕ. Το απαλλασσόμενο από φόρους εισόδημα δεν συνυπολογίζεται στα κέρδη προ τόκων, φόρων και αποσβέσεων (EBITDA) του φορολογουμένου»*. Επομένως, στα κέρδη με βάση τον δείκτη EBITDA περιλαμβάνονται μόνο τα φορολογητέα κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων, ενώ δεν συνυπολογίζονται τα απαλλασσόμενα έσοδα.

18. Στο πλαίσιο των μέτρων για την αντιμετώπιση των οικονομικών επιπτώσεων της πανδημίας του COVID-19, χορηγήθηκε, με το άρθρο 13 παρ. 2^α του ν. 4690/2020 (Α' 104)¹⁰, στους εκμισθωτές-νομικά πρόσωπα τα οποία κατά τους μήνες Ιανουάριο και Φεβρουάριο 2021¹¹ δεν εισέπρατταν μίσθωμα, σύμφωνα με την παρ. 10 του δεύτερου άρθρου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου¹², η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν.

⁹ Πρβλ. ΣΤΕ 894/2022.

¹⁰ Όπως η διάταξη είχε αντικατασταθεί με το άρθρο 54 του ν. 4758/2020 (Α' 242), συμπληρώθηκε και διαμορφώθηκε με το άρθρο 27 παρ. 2 του ν. 4772/2021 (Α' 17).

¹¹ Με τις ΥΑ 39421/21 (Β' 1307), 52938/21 (Β' 1852), 61940/21 (Β' 2242), 78288/21 (Β' 2831) και 96043/21 (Β' 3577) το μέτρο της αποζημίωσης των εκμισθωτών για μη καταβαλλόμενα μισθώματα παρατάθηκε για τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο, Μάιο, Ιούνιο και Ιούλιο του έτους 2021.

¹² Η διάταξη αυτή ορίζει: *«Ειδικά για τους μήνες Ιανουάριο, Φεβρουάριο, Μάρτιο, Απρίλιο, Μάιο, Ιούνιο και Ιούλιο του έτους 2021, ο μισθωτής επαγγελματικής μίσθωσης προς εγκατάσταση επιχείρησης, για την οποία έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους, που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19 ή η οποία πλήττεται οικονομικά λόγω της διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19 και ανήκει σε συγκεκριμένους κλάδους επιχειρήσεων, πέραν των αναφερόμενων στις αποφάσεις που εκδίδονται κατ' εξουσιοδότηση της περ. α' της παρ. 8, απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής του συνολικού μισθώματος, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί εμπορικών μισθώσεων, σύμφωνα με το δεύτερο και το τρίτο εδάφιο της παρ. 1»*.

4683/2020, αποζημίωση ύψους 60% του συνολικού μισθώματος κάθε μήνα. Το ποσό αυτό ορίστηκε, με την περ. β' του ίδιου άρθρου, ότι δεν εμπίπτει σε καμία κατηγορία εισοδήματος, δεν υπόκειται σε οποιονδήποτε φόρο, τέλος, εισφορά ή άλλη κράτηση υπέρ του Δημοσίου, συμπεριλαμβανομένης και της ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης του άρθρου 43Α του ν. 4172/2013 (Κώδικας Φορολογίας Εισοδήματος) κατά περίπτωση, είναι ανεκχώρητο και ακατάσχετο στα χέρια του Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη αντίθετη γενική ή ειδική διάταξη, δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς το Δημόσιο, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, τους Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης, τα νομικά πρόσωπα των τελευταίων, τα ασφαλιστικά ταμεία και τα πιστωτικά ιδρύματα, και δεν εφαρμόζεται η παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 4172/2013 σε περίπτωση διανομής ή κεφαλαιοποίησής του.

19. Με τις διατάξεις του άρθρου δεύτερου του ν. 4810/2021 (Α' 107) προβλέφθηκε η χορήγηση οικονομικής ενίσχυσης στη ΔΑΑ ΑΕ, σύμφωνα με την περ. β' της παρ. 2 του άρθρου 107 της Συνθήκης για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ)¹³ για την αποκατάσταση, άμεσα συναρτώμενης με την πανδημία του κορωνοϊού, ζημίας, που υπέστη η εταιρεία το έτος 2020. Ειδικότερα χορηγήθηκε οικονομική ενίσχυση έως του ποσού των 130.000.000 ευρώ¹⁴, ως εξής: α. άμεση επιχορήγηση έως το ποσό των 51.575.964 ευρώ, β. διά συμψηφισμού υποχρεώσεων καταβολής αμοιβής για τη χορήγηση δικαιωμάτων, σύμφωνα με το Παράρτημα 2 της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου (ΣΑΑ), όπως έχει κυρωθεί με το ν. 2338/1995 (Α' 202), συνολικού ύψους έως 78.424.036 ευρώ, καταβλητέων τα έτη 2020, 2021 και 2022, με την ακόλουθη σειρά: έως 48.424.036 ευρώ καταβλητέα το 2020, έως 15.000.000 ευρώ καταβλητέα το 2021 και έως 15.000.000 ευρώ καταβλητέα το 2022. Ο συμψηφισμός τόσο ανά έτος, όσο και στο σύνολο, δεν δύναται να υπερβαίνει τα ποσά αυτά, σε περίπτωση δε που διαπιστωθεί ότι η καταβλητέα

---

¹³ Το άρθρο αυτό προβλέπει: «*Συμβιβάζονται με την εσωτερική αγορά: ... β) οι ενισχύσεις για την επανόρθωση ζημιών που προκαλούνται από θεομηνίες ή άλλα έκτακτα γεγονότα*».

¹⁴ Με την απόφαση C(2021) 5630/26.7.2021 η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε ενίσχυση ύψους 110.020.000 ευρώ για τη ζημία της περιόδου από 23.3.2020 έως 30.6.2020. Για το διάστημα από 1.7.2021 μέχρι 31.12.2021 εγκρίθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή με την απόφαση C(2022) 9078/12.12.2022 οικονομική ενίσχυση ύψους 19.980.000 ευρώ, ώστε τελικά η άμεση ενίσχυση ανήλθε στο ποσό των 51.575.964 ευρώ, και η συνολική ενίσχυση στα 130.000.000 ευρώ. Σχετικά εκδόθηκε η ΚΥΑ 6825/2022 (Β' 6845/29.12.2022).

αμοιβή είναι μεγαλύτερη για κάποιο από τα παραπάνω έτη, τότε η ΔΑΑ ΑΕ υποχρεούται στην καταβολή του υπερβάλλοντος ποσού για το αντίστοιχο έτος.

20. Σε σχέση με τη διαδικασία καταβολής της ενίσχυσης, η Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας (Γενική Διεύθυνση Διοικητικής Υποστήριξης) διενεργεί έλεγχο της πληρότητας και ορθότητας των δικαιολογητικών της εταιρείας, η αρμόδια Διεύθυνση Οικονομικής Διαχείρισης του Υπουργείου Υποδομών και Μεταφορών μεριμνά για τον έλεγχο και εκκαθάριση της δαπάνης και εκδίδει χρηματικό ένταλμα για την καταβολή έως του ποσού των 31.595.964 ευρώ. Η Μονάδα Αποκρατικοποιήσεων, Διαχείρισης Κινητών Αξιών και Επιχειρησιακού Σχεδιασμού του Υπουργείου Οικονομικών καταβάλλει διά συμψηφισμού της αμοιβής χορήγησης δικαιωμάτων έως το ποσό των 78.424.036 ευρώ (έως 48.424.036 ευρώ για το 2020, έως 15.000.000 ευρώ για το 2021 και έως 15.000.000 ευρώ για το 2022). Η εταιρεία υποβάλλει αίτηση προς το Ελληνικό Δημόσιο (Υπουργεία Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών), που συνοδεύεται από οικονομικοτεχνική έκθεση ως προς το ακριβές ύψος της ζημίας που υπέστη, με βάση οικονομικά στοιχεία δεόντως πιστοποιημένα και ελεγμένα από ανεξάρτητη ελεγκτική-συμβουλευτική εταιρεία διεθνούς κύρους και με επαρκή εμπειρία σε ανάλογους ελέγχους, προκειμένου το συνολικό ποσό της οικονομικής ενίσχυσης να μην υπερβαίνει τη ζημία της. Η αίτηση συνοδεύεται από έγγραφη δήλωση παραίτησης από οποιαδήποτε απαίτηση της εταιρείας, αναφορικά με τη χρονική περίοδο της οικονομικής ενίσχυσης, που προσδιορίζεται στην εγκριτική απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εξαιτίας ενεργειών οποιουδήποτε οργάνου του Ελληνικού Δημοσίου, που σχετίζονται με την επιβολή περιοριστικών μέτρων στον τομέα των αερομεταφορών για την ανάσχεση εξάπλωσης της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19. Επίσης, η ΔΑΑ ΑΕ υποχρεούται να υποβάλει έως την 31.12.2021 στις αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Οικονομικών και Υποδομών και Μεταφορών, πλήρη έκθεση των λειτουργικών εσόδων και εξόδων που συνδέονται με τη δραστηριότητα της ως άνω εταιρείας για την περίοδο οικονομικής ενίσχυσης, δεόντως πιστοποιημένα από ανεξάρτητη ελεγκτική-συμβουλευτική εταιρεία, λαμβάνοντας υπόψη τις εγκεκριμένες και ελεγμένες από ορκωτό ελεγκτή οικονομικές καταστάσεις της, καθώς και κάθε άλλο στοιχείο ή πληροφορία ζητείται από τις αρμόδιες αρχές και υπηρεσίες,

προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι δεν υφίσταται υπερβάλλουσα οικονομική ενίσχυση της εταιρείας. Σε περίπτωση που από τον έλεγχο προκύψει ότι το ύψος της άμεσα συναρτώμενης με την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 ζημίας της εταιρείας για την περίοδο οικονομικής ενίσχυσης, υπολείπεται του ποσού της οικονομικής ενίσχυσης που χορηγείται στην εταιρεία ΔΑΑ ΑΕ, για το υπερβάλλον ποσό δεν διενεργείται συμψηφισμός για τα επόμενα έτη. Εφόσον εξακολουθεί να υφίσταται υπερβάλλον ποσό, για το οποίο έχει διενεργηθεί καταβολή ή συμψηφισμός, αυτό ανακτάται. Το ποσό της οικονομικής ενίσχυσης ορίζεται αφορολόγητο, ανεκχώρητο και ακατάσχετο στα χέρια του Ελληνικού Δημοσίου ή τρίτων, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη, δεν υπόκειται σε οποιαδήποτε κράτηση, τέλος ή εισφορά, δεν εφαρμόζεται η παρ. 1 του άρθρου 47 του ν. 4172/2013 (Α' 167), δεν δεσμεύεται και δεν συμψηφίζεται με βεβαιωμένα χρέη προς τη φορολογική διοίκηση και το Ελληνικό Δημόσιο, τους δήμους, τις περιφέρειες, τα ασφαλιστικά ταμεία ή τα πιστωτικά ιδρύματα.

21. Από τα παραπάνω προκύπτει, ότι το ειδικό προνομιακό φορολογικό καθεστώς που προβλέπεται από τις διατάξεις που προεκτέθηκαν¹⁵ για τα ποσά των εν λόγω ενισχύσεων, δεν επιτρέπει να συμπεριληφθούν αυτές στη βάση υπολογισμού της αμοιβής, διότι τα ενοποιημένα κέρδη εκμετάλλευσης υπολογίζονται επί των φορολογητέων και όχι και επί των αφορολόγητων κερδών. Οι διατάξεις, επομένως, των άρθρων 13 παρ. 2β του ν. 4690/2020 και άρθρο δεύτερο παρ. 4 του ν. 4810/2021 δικαιολογούν την εξαίρεση των ενισχύσεων από τα ενοποιημένα κέρδη του Παραρτήματος 2 της Σύμβασης. Περαιτέρω, τόσο η ενίσχυση ύψους 2.883.808 ευρώ όσο και η οικονομική ενίσχυση των 110.020.000 ευρώ, περιορίζονται αποκλειστικά στην αποκατάσταση της άμεσης ζημίας της εταιρείας από την πανδημία¹⁶. Ο λογιστικός χειρισμός των κονδυλίων αυτών και η καταγραφή τους στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της εταιρείας στην κατηγορία «Λοιπά έσοδα-αποζημιώσεις», δεν τα καθιστά κέρδη εκμετάλλευσης (λειτουργικά έσοδα) με την έννοια του Παραρτήματος 2 της ΣΑΑ, ώστε αυτά να συμπεριληφθούν στα ενοποιημένα κέρδη που αποτελούν τη βάση υπολογισμού της αμοιβής

¹⁵ Άρθρο 13 παρ. 2β του ν. 4690/2020 και άρθρο δεύτερο παρ. 4 του ν. 4810/2021.

¹⁶ Βλ. εγκριτική απόφαση της Επιτροπής C(2021) 5630/26.7.2021, παρ. 83, για την οικονομική ενίσχυση των 110.020.000 ευρώ.

χορήγησης δικαιωμάτων. Αντίθετα, οι ενισχύσεις αυτές, αν και σχετίζονται με το πλαίσιο της λειτουργικής δραστηριότητας της εταιρείας δεν αποτελούν κέρδος αλλά αντιστοιχούν σε ισόποση απώλεια κέρδους εκμετάλλευσης από αεροπορικές και μη αεροπορικές δραστηριότητες. Εξάλλου, η πανδημία αποτέλεσε εξαιρετική περίπτωση (παρ. 65 της εγκριτικής απόφασης της Επιτροπής), που προκάλεσε έκτακτη ζημιά, και κατά συνέπεια η αποκατάσταση της ζημιάς αυτής, με τις κρίσιμες ενισχύσεις, έχει έκτακτο χαρακτήρα, που εκφεύγει της κανονικής λειτουργίας της αγοράς. Άλλωστε, για την αποφυγή καταβολής υπερβάλλουσας αποζημίωσης σε σχέση με την πραγματική ζημιά που υπέστη η εταιρεία κατά την κρίσιμη χρονική περίοδο, προβλέπεται στο ν. 4810/21 ειδική διαδικασία ελέγχου και αποτίμησης, ώστε αν διαπιστωθεί μικρότερη ζημιά το υπερβάλλον ποσό ενίσχυσης να μην συμψηφίζεται και, αν έχει ήδη καταβληθεί ή συμψηφιστεί, να ανακτάται, και όχι να προσαυξάνει τα κέρδη και την αμοιβή, μειώνοντας εμμέσως την αποζημίωση πριν την πραγματική αποτίμηση της ζημιάς της κρίσιμης περιόδου.

22. Κατά τη γνώμη της μειοψηφίας, που απαρτίστηκε από τον Δ. Χειμώνα, Νομικό Σύμβουλο του Κράτους (ψήφος 1), από το ιστορικό του ερωτήματος συνάγεται ότι στην προκειμένη περίπτωση έχει, στην ουσία, προκύψει, μεταξύ των συμβαλλομένων μερών, διαφορά ως προς το ποσό των Ενοποιημένων Κερδών Εκμεταλλεύσεως που προβλέπει το Παράρτημα της κυρωθείσας με το ν. 2338/1995 Σ.Α.Α. Στην περίπτωση αυτή, οι παραπάνω διατάξεις ορίζουν ότι η διαφορά πρέπει να παραπεμφθεί προς οριστική επίλυση στους Ελεγκτές. Καθιερώνεται, δηλαδή, νομοθετικά ειδική αποκλειστική διαδικασία επίλυσης των σχετικών διαφορών από τους Ελεγκτές που θέτει εκποδών την γνωμοδοτική αρμοδιότητα του ΝΣΚ. Και τούτο, για τον πρόσθετο λόγο ότι αυτή ασκείται στο πλαίσιο του προληπτικού ελέγχου νομιμότητας της δράσης της Διοίκησης με σκοπό την καθοδήγησή της πριν τη λήψη κάποιας απόφασης ή τη διενέργεια κάποιας πράξης. Στην προκειμένη περίπτωση η Διοίκηση σε ουδεμία ενέργεια πρόκειται να προβεί ως προς τον υπολογισμό του ποσού των Ενοποιημένων Κερδών Εκμεταλλεύσεως, διότι το ζήτημα τούτο εκφεύγει των αρμοδιοτήτων της και ως, προεχόντως, λογιστικό ανατίθεται από το νόμο, κατ' επικύρωση της συμφωνίας των συμβαλλομένων μερών, στους Ελεγκτές. Εξάλλου, σύμφωνα με τους όρους του Παραρτήματος

2 της Σ.Α.Α., ως Ενοποιημένα Κέρδη Εκμετάλλευσης νοούνται, μεταξύ των άλλων, και τα κέρδη εκμετάλλευσης της Εταιρείας πριν από την καταβολή των υποχρεώσεών της, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγονται οι φόροι, τα έκτακτα ή εξαιρετικά κονδύλια κ.λπ. Επομένως, τα ως άνω έκτακτα ή εξαιρετικά κονδύλια δεν εξαιρούνται από τον υπολογισμό του ποσού των Ενοποιημένων Κερδών Εκμετάλλευσης της Εταιρείας. Περαιτέρω, το Ελλ. Δημόσιο με σειρά νομοθετικών μέτρων που προεκτέθηκαν, ενίσχυσε οικονομικά, μεταξύ των άλλων, και την Εταιρεία με σκοπό αφενός την αναπλήρωση των εν γένει απωλειών της (εσόδων και αναλογούντων σε αυτά κερδών κ.λπ.) λόγω της πανδημίας του κορωνοϊού, αφετέρου την ομαλή συνέχιση της λειτουργίας της και, άρα, την πληρωμή των υποχρεώσεών της. Επομένως, τα ποσά που εισέρρευσαν στο ταμείο της Εταιρείας εκ της άνω αιτίας καταλαμβάνουν θέση στα έσοδα και τα αναλογούντα σε αυτά κέρδη αυτής, ορθά καταγράφηκαν στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις της Εταιρείας στην κατηγορία των λοιπών εσόδων της και, κατ' ακολουθία, συμπεριλαμβάνονται στα Ενοποιημένα Κέρδη Εκμετάλλευσης του Παραρτήματος 2 της Σ.Α.Α., βάσει των οποίων θα υπολογιστεί η καταβλητέα στο Ελληνικό Δημόσιο αμοιβή του για τη χορήγηση δικαιωμάτων. Υπό την αντίθετη εκδοχή οδηγούμεθα, κατ' αποτέλεσμα, σε διπλή ενίσχυση της Α.Ε.ΔΑΑ, δηλαδή αφενός της προβλεπόμενης από το νόμο, κατά τα προεκτεθέντα, και αφετέρου της έμμεσης, ήτοι αυτής που απορρέει ως συνέπεια της καταβολής μειωμένης αμοιβής προς το Ελληνικό Δημόσιο λόγω της εξαίρεσης των «κρατικών ενισχύσεων» από τα Ενοποιημένα Κέρδη, η οποία, όμως, δεν βρίσκει έρεισμα στο νόμο.

Απάντηση

23. Με βάση τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε, το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Α' Τμήμα) γνωμοδοτεί, κατά πλειοψηφία, ως εξής:

Επί του πρώτου σκέλους του ερωτήματος: Η αποζημίωση του άρθρου 13 παρ. 2^α του ν. 4690/20 (Α' 104) για τη μη είσπραξη μισθωμάτων από τους μισθωτές της εταιρείας Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών ΑΕ δεν συμπεριλαμβάνεται στα ενοποιημένα κέρδη εκμετάλλευσης του Παραρτήματος 2 της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου για τον υπολογισμό της καταβλητέας αμοιβής για τη χορήγηση δικαιωμάτων.

Επί του δεύτερου σκέλους του ερωτήματος: Η οικονομική ενίσχυση του άρθρου δεύτερου του ν. 4810/2021 (Α΄ 107) προς την εταιρεία Διεθνής Αερολιμένας Αθηνών ΑΕ για την αποκατάσταση της άμεσα συναρτώμενης με την πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 ζημίας κατά το έτος 2020 δεν συμπεριλαμβάνεται στα ενοποιημένα κέρδη εκμετάλλευσης του Παραρτήματος 2 της Σύμβασης Ανάπτυξης Αεροδρομίου για τον υπολογισμό της καταβλητέας αμοιβής για τη χορήγηση δικαιωμάτων.

ΘΕΩΡΗΘΗΚΕ

Αθήνα, 17 Φεβρουαρίου 2023

Η Πρόεδρος

Η Εισηγήτρια

**Στυλιανή Χαριτάκη
Αντιπρόεδρος ΝΣΚ**

**Γεωργία Παπαδάκη
Πάρεδρος ΝΣΚ**